

COLUMN – Zaterdag Live, 25 mei 2019 - Columnist: Henny van der Most

Pensioenen

Pensioen, een ingewikkelde materie. Met regelmaat van de klok buitelen overheid, werkgevers en werknemers met elkaar over straat over ons pensioenstelsel. Pensioenakkoorden, pensioenleeftijd, indexering en korting op de pensioenen. Toekomstbestendigheid, flexibilisering, rekenrentes en eigen vermogensdrempels. Als gewone burger duizelt het je al snel en de meesten denken dan ook: Ik zie het wel.

Heel lang was het best duidelijk. Als je 65 werd, kreeg je AOW en eventueel een aanvullend pensioen. Daarnaast kon je ook zelf nog gespaard hebben via een levensverzekering bijvoorbeeld. Na 40 tot 45 jaar hard werken, kon het 'Zwitserlevengevoel' beginnen. Dat kon niet goed blijven gaan.

In de jaren 90 begon het grote gelazer rondom de pensioenen. De overheid sluisde via ingewikkelde constructies ruim 30 miljard uit ABP pensioenfondsen naar de staatskas weg. De staatsschuld was tot grote hoogten gestegen en de groeiende kas van de pensioenfondsen werd een worst, waar de overheid met graagte een hapje uit wilde nemen. Miljarden uitgesteld loon, want dat is het pensioen, lagen in de pensioenkas opgestapeld en de toenmalige kabinetten Lubbers zagen een mogelijkheid om hun budgettaire nood te lenigen. De strooptocht ging van start.

En wat een keer lukt is voor herhaling vatbaar.

Pensioenfondsen bulken van het geld en toch zijn ze onvoldoende toekomstbestendig

De Nederlandse pensioenfondsen gezamenlijk hebben meer dan een kleine € 1300 miljard aan vermogen en bezittingen. Met daar tegenover een kleine € 1200 miljard aan totale berekende verplichtingen om voor iedere deelnemer een goed pensioen te kunnen borgen. De bezittingen zijn netto ongeveer € 100 miljard meer dan deze tegen een lage rekenrente berekende verplichtingen. Je zou dan toch ook mogen verwachten, dat een indexering van de huidige pensioenen, in plaats van een dreigende korting, feitelijk geen probleem zou moeten zijn. Geld is er genoeg voor in kas bij de fondsen. Zou je althans denken.

Toch worden pensioenen al jaren niet geïndexeerd, en dreigt er zelfs een korting op de pensioenen. De reden hiervoor is de ingewikkelde berekening van de overheid op het gebied van rekenrente en eigen vermogen. Intussen groeien de pensioenkasen. De overheid wil ons pensioenstelsel hervormen. Om hiervoor draagvlak te krijgen is een pensioen crisis nodig en die kan worden gecreëerd door de pensioenen kunstmatig laag te houden of zelf te verlagen. En waarom die hervorming? Niet omdat er op harde cijfers te weinig geld in de pensioenkasen zit.

De hervorming maakt het mogelijk de pensioenfondsen op te tuigen om straks te dienen als bank voor de overheid. Daarom moeten de pensioenreserves omhoog en mag er niet geïndexeerd worden. De pensioenfondsen dienen straks leningen te verstrekken zoals hypotheek, om de woningmarkt weer vlot te trekken, of om het MKB van kredieten te voorzien of om de klimaattransitie te financieren. Ook zal de overheid vaker een beroep doen op de pensioenfondsen voor staatsleningen.

Pensioen is uitgesteld loon. De overheid heeft met haar tengels van de pensioenen af te blijven. Dat is geld van en voor de actieve deelnemers en gepensioneerden. Het is hun eigendom.

Het kabinet Lubbers deed in de jaren negentig al eens een greep in de pensioenkasen. Rutte 3 is bezig in de herhaling te gaan.